

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Teden važnih dogodkov:

Pred sestankom državnikov v Londonu

Drevi odpotujejo francoski državniki v London na posvet z angleškimi državniki — Proučili bodo ves evropski položaj in določili smernice bodoče skupne akcije za okrepitev miru

Pariz, 27. aprila. h. Težišče evropske diplomatske aktivnosti, je pomaknjeno z osišča Rim-Berlin na evropski zapad. Kljub vsemu prizadevanju radikalne frakcije Heineleina in kljub pritrditvam mu odmevu v Berlinu prihajajo pariški diplomatski in politični prog, opirajoč se na celokupni razvoj dogodkov v preteklem tednu, vendarle do ugotovitve, da zadnji dogodki pri narodnem socializmu niso nateleti na simpatičen odmev. Berliški dopisniki pariških listov soglašajo v tem, da so energične besede, ki jih je izrekla Francija že ponovno proti morebitnemu ogrožanju češkoslovaške neodvisnosti in izjave Chamberlaina v spodnji zbornici napravile v Berlinu mnogo globlji vtis.

Tudi del javnega mnenja, ki je po analizu Avstrije napovedoval tako samozavestno precejšnje razširjenje nemških pozicij v srednji in vzhodni Evropi, priznava sedaj sprčo neuspeha Codreana v Rumuniji in porasta volje do samozavesti v onih državah, ki so jih gotovi opazovalci že pripisovali nemškemu vplivnemu področju, da je bilo tako naziranje vsekakor preuranjeno. Kar se tiče razgovorov med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in francoskim odpravnikom poslov Blondlom se kljub hladnosti, ki jo kaže italijanski tisk, ni bati, da bi bili predolgo prekinjeni.

Blondel je osebo poročal o svojih razgovorih zunanemu ministru Bonnetu. Novinarje je izjavil, da ostane v Parizu tri dni ter se bo z novimi podrobnimi navodili vrnil v Rim. Kar se tiče nadaljnje

ga razvoja pogajanj med Italijo in Francijo, je Blondel zelo optimističen in smatra, da bodo pogajanja hitro prišla do zadovoljivega zaključka.

Kar se tiče odnosa Francije do Anglije, je danes na predvečer odhoda francoskih državnikov v London zanimiva ugotovitev spremembe, ki je nastopila v očesnih med obema državama tudi v čisto psihološkem pogledu. Pri vsem prijateljstvu, ki veže oba velika zapadna naroda vso povojno dobo, ozračje v medbojnih odnosih vendarle ni bilo vedno popolnoma jasno. Anglije so dalje časa, kakor to poudarja tudi »Paris Mid«, videli v vsakem novem topu, ki si ga je nabavila Francija, nov instrument za obvladavanje Evrope s strani Francije, dočim so sedaj radikalno spremenili svoje stališče in skoro že zamerjajo Franciji, da se kljub vsem svojim dosežkom prizadevanjem ni oborožila še bolj.

Francoski ministri, ki pridejo v sredo v London, bodo gostje ministrskega predsednika Chamberlaina. V sredo bo angleški predsednik vlade priredil njim na čast kosilo. V četrtek zvečer bodo francoski ministri gostje kralja v Windsorjem gradu, kjer bodo po svečani večerji, ki jim jo bosta priredila angleški kralj in kraljica, prenočili. V petek bo priredil angleški zunanji minister lord Halifax njim na čast kosilo v Foreign office. V petek popoldne se bodo francoski ministri vrnili v Pariz. Razgovori med francoskimi in angleškimi državniki bodo v sredo popoldne, v četrtek dopoldne in popoldne ter v petek dopoldne.

London, 27. aprila. v. Generalni tajnik Društva narodov Avenol, je imel večerji prvi sestanek z zunanjim ministrom Halifaxom. Razpravljala sta o programu sedanja sveta Društva narodov. Zvečer je bil Avenol gost ministrskega predsednika Chamberlaina. V političnih krogih je izkazalo precejšnjo pozornost dejstvo, da ostane Avenol v nasprotju s prvotnim načrtom do konca tega tedna v Londonu. Zatrjuje se, da bo pri tem razgovorom francoskih in angleških državnikov, v kolikor se odo nanašali na vprašanje postopka v Zvezi s priznanjem italijanskega imperija in problema švicarske neutralnosti.

Zanimanje Anglije za Češkoslovaško

London, 27. aprila. br. Zunanji minister lord Halifax je pozval angleškega poslanika v Pragi Newtona, naj predloži obširno poročilo o priključitvi in zadnjih dogodkih v ČSR. Newton bo najbrže še danes v letalom prispel v London. Večera pa se je vrnil v London češkoslovaški poslanik dr. Jan Masaryk, ki je takoj po svojem prihodu obiskal zunanjega ministra Halifaxa in ga obvestil o stališču, ki ga zavzima glede poslednjih dogodkov češkoslovaške vlade, zlasti po priključitvi Avstrije k Nemčiji in v pogledu agresivnih zahtev sudetskih Nemcev.

Čsl. spomenica

London, 27. aprila. br. Češkoslovaška poslanika v Londonu in Parizu sta večerji obročila vladam Anglije in Francije obširno

spomenico češkoslovaške vlade, v kateri obvešča ČSR o položaju, ki je nastal po zadnjih dogodkih in o ukrepih, ki jih namerava izdati češkoslovaška vlada v cilju, da reši v okviru države in ustave vse notranjepolitične in manjšinske probleme. Ta spomenica, ki vsebuje tudi načrt manjšinskega statuta, bo podlaga posvetovanj francoskih in angleških državnikov na londonskem sestanku.

Posredovalna akcija na Daljnem vzhodu?

London, 27. aprila. br. Današnji listi se bavijo s položajem na Daljnem vzhodu in v zvezi s tem zatrjujejo, da bodo na londonskem sestanku francoskih in angleških državnikov proučeni tudi možnost morebitne posredovalne akcije v sporu med Japonsko in Kitajsko. Kakor poročajo iz Tokija, bi tam taka akcija naletele na ugoden odmev.

Gospodarska pomoč Mali antanti

London, 27. aprila. br. »Times« poročajo, da bodo na londonskem sestanku razpravljali tudi o gospodarski pomoči Mali antanti. Na predlog Francije naj bi se Češkoslovaški, Rumuniji in Jugoslaviji zagotovila pomoč na ta način, da bi Francija in Anglija sklenili z državami Male antante izredno ugodne trgovske pogodbe, ki bi jim zajamčile izvoz vseh presežkov njihovega izvoznega blaga. Razen tega naj bi se vsem trem državam zagotovila primerna posojila za njihovo oborožitev.

Politični objornik

Polslužbeno glasilo pa Češkoslovaška

Beograjsko »Vreme«, ki ima tesne stike z vladnimi krogi, je objavilo v svoji velikonočni številki članek o Češkoslovaški. V tem članku izvaja anonimni pisec med drugim: »Položaj Češkoslovaške je po izvršenem anšlusu vsekakor postal mnogo delikatnejši. Češkoslovaška ima zaveznisko pogodbo s Francijo in sovjetsko Rusijo, toda ne ena ne druga nimata skupnih meja s Češkoslovaško. Sovjetska vojska je danes popolnoma desorganizirana, njena ofenzivna moč je padla skoraj na ničlo. Ali bi hoteli in kdaj priteči na pomoč, po kateri poti? Gotovo je, da bi se tako Poljska, kakor Rumunija zoperstavili oboževanemu prehodu ruskih čet preko svojega ozemlja. Kako in po kateri poti bi mogla Francija priti na pomoč Češkoslovaški? Kar se tiče Male antante, je ona zavezana na medsebojno pomoč samo v primeru madžarskega napada. Niti Rumunski, niti Jugoslaviji nista hoteli prevzeti obveznosti za obrambo drugih češkoslovaških meja, kakor oni proti Madžarski. Ne samo da nista hoteli, nego nista niti mogli, ako bi tudi hoteli. Ne kralj Aleksander, ne naš največji državnik Nikola Pašić nista nikoli hotela prevzeti nase drugih obveznosti, razen onih strogo predvidenih v paktu Male antante. Ako tega niso hoteli storiti naši najumnejši državniki, ko je bila Francija še edina oborožena država v Evropi, kako bi smela storiti to danes naša vlada po anšlusu in po ustanovitvi italijanskega cesarstva? Jasnó je, da bi tako dejanje pomenjalo za Jugoslavijo samomor. Pa kako naj potem pomagamo svojim bratom Češkoslovom? Tako, kakor smo pomagali tudi sami sebi: z nasvetom, da tudi oni urede odnose okrog sebe!«

Katoliška akcija med Hrvati

Katoliška akcija, ki naj, kakor je ugotovila klerikalna »Hrvatska straža«, nadomesti katoliške politične stranke, vodi v zagrebški nadškofiji kaplan Pavao Jesih, ki je glavni tajnik te organizacije. V velikonočni številki je objavila »Hrvatska straža« razgovor enega svojih sodrušnikov z Jesihom o delovanju in o uspehih hrvatske Katoliške akcije. Na vprašanje, če je Katoliška akcija v svojem delovanju naletele na kakšne težave in zapreke, je Jesih odgovoril: »Prva zapreka je pomanjkanje duhovnikov. Druga zapreka je okolje, ki je mestoma okuženo s polnim verskim indiferentizmom in se je tu in tam pogreznilo v nemoralnost... Tretja zapreka pa so negativni elementi, ki izzivajo borbo. Mestoma nastopajo celo s — terorjem. Zlasti skušajo z gonjo proti duhovščini in v raznim harangiranjem izzvati med ljudstvom odpor proti duhovnikom in njihovega delovanja. Često se ta gonja in harangiranje izvaja pod krinko raznih hrvatskih — sicer simpatičnih organizacij, proti katerim je Katoliška akcija najblagohotnejše razpoložena...« (Jesih cika tu na razne dr. Mačkove organizacije, kakor »Seljačka sloga« in »Gospodarska sloga«, ki povzročata hrvatskim klerikalcem mnogo neprikl in preglašč!) Na vprašanje, kakšno so izgledi za bodočnost, je bil Jesihov odgovor dokaj pesimističen. Izjavil je med drugim: »Odkrito vam povem, ob vseh naših naporih in dosežkih uspehih nas plaši brzina v navedenju verskega in moralnega življenja v nekaterih krajih naše nadškofije. Moški svet zapušča ponekod v celoti sedelovanje v verskih dolžnostih. Zlasti je oteženo z moško mladino vsako versko delovanje. Dosedanji relativno veliki uspehi v tem delovanju so bili doseženi z največjimi žrtvami in naporom. Sedaj je začela centrala prav zaradi teh razlogov organizirati moško in žensko deo v društvih »Mladih junakov in junakinj«, za katera je povsod ugoden teren. Ni še povsod organiziranega odpora proti vsiljivosti sektarskih plačanih agentov. Morala je mestoma padla zelo nizko, zlasti pa, kar povzroča največ skrb, rodbinsko življenje...« Tako toži vodja hrvatske centralne Katoliške akcije Pavao Jesih. Iz tega bi se dalo sklepati, da nič posebno ne uspevajo razni Gromi, Skomi in Kromi, ker jim pač Mačkove organizacije kot mnogo silneje ne dajo prav dihati.

Škofjska konferenca v Zagrebu

Na poziv zagrebškega nadškofa dr. Alojza Stepinca se sestanejo v torek 3. maja v Zagrebu vsi katoliški škofji iz Jugoslavije. Konferenca bo trajala več dni. Predsedoval ji bo seveda dr. Stepinac. Na konferenci bodo škofje razpravljali o raznih vprašanjih, ki se tičejo katoliške cerkve, med temi tudi o verskih dokladah za katoliške. Po končani konferenci bo izdan službeni komunikat.

Borzna poročila

Curib, 27. aprila. Beograd 10, Pariz 15.55. London 21.69.25, New York 435.25, Bruseli 73.375, Milan 22.88, Amsterdam 242.10, Berlin 175, Dunaj 50.50, Praga 15.14, Varšava 81.90, Bukarešta 3.25.

Iztrenjenje na Japonskem?

Kitajska pustolovščina sili Japonsko k radikalni spremembi njene dosedanje politike

Tokio, 27. aprila. br. V japonskih političnih, zlasti pa gospodarskih krogih vedno bolj uvidevajo, da utegne vojna na Kitajskem postati za Japonsce usodna. Državne finance so izčrpane in visoki izdatki za vojno se krijejo sedaj samo še s strogim iztirjevanjem silno povišanih davkov. Vedno bolj občutno postaja pomanjkanje sirovin, a nakupi v inozemstvu so otežkovani na eni strani z ukrepi posameznih držav, ki na tihem izvajajo bojkot Japonske na drugi strani pa zaradi pomanjkanja deviz. Zastoj v vojaških operacijah in vedno očitnejši neuspehi japonske vojske na Kitajskem izzivajo malodušnost. Tudi v tisku se vedno bolj močnejše glasovi, ki svetujejo k umiku in radikalni spremembi celokupne politike Japonske. Tudi danes večina tokijskih listov razpravlja o položaju in postavlja zahtevo, naj se japonska politika preusmeri tako, da bo pustolovščina na Kitajskem čimprej končana. List »Hochshimbun« naglašja, da je tudi vlada že spoznala, da je neobhodno potreba temeljita sprememba japonske zunanje politike, ki mora biti taka, da bo več ali manj ustrezala vsem državam, zlasti pa ohranila dobre in prijateljske odnose s vsemi velesilami. Enostranska politika, kakor jo vodi Japonska sedaj, jo utegne zaplesti v vojno, katere izid je po zgledu na Kitajskem več kot dvomljiv.

V tokijskih političnih krogih napovedujejo za 1. maj važne spremembe v vladi sami. Sedanja vlada, ki je došla pod vplivom vojaških krogov, bo morala odstopiti in napraviti mesto vladi sprave, ki naj doseže sporazum s Kitajsko in likvidira nesrečno kitajsko pustolovščino. To v svrhu so bili odpočkljani tudi vsi vrhovni poveljniki japonske vojske, mornarice in letalstva na Kitajskem. Novi poveljniki naj spremene dosedanje taktiko in olajšajo vladi njeno diplomatsko akcijo za dosego premirja v Tokiju bi v sedanjem trenutku zelo pozdravili morebitno posredovanje Anglije ali Francije.

Vse kar ni arijsko-nemške krvi, mora izginiti z Dunaja!

Posebna štiriletka naj očisti Dunaj in Avstrijo vseh Židov in tujerodcev

Dunaj, 27. aprila. br. Kakor uradno objavljajo, je za področje Avstrije podaljšano velikonočno premirje do 10. maja. Do tega ukrepa je bila vlada prisiljena zaradi hudih izgredov proti nearijcem, ki so jih privržali na Dunaju in v nekaterih drugih večjih mestih. Kljub temu pa se ta splošna akcija nadaljuje. Že v soboto so začeli prirejati na dunajskih ulicah demonstracije proti nearijcem, ki so se nato nadaljevale vso nedeljo ponedeljek in torek. Ta akcija

na najhujši način izpostavlja zasmehovanju vse nearije in jim skušajo onemogočiti vsako delo in zaslužek. Vse izločbe in nemški trgovin so pomazali z rumeno barvo. Pred vsako trgovino straži član SA in zavrača stranke, ki bi hotele v trgovino. V Taborstrasse so prišli neko žensko, ko je stopila iz neke židovske trgovine.

V neki drugi ulici so pogнали vse nearijce iz stanovanj na ulico.

Več ko polovica nearijskih trgovin na Dunaju je zaprtih. To početje je dalo celo službenemu organu narodno socialistične stranke »Völkischer Beobachter« povod, da nastopi proti temu nekulturnemu pojavu. Pod na-

slovom »Kako se bomo rešili židov?« obširno razpravlja o problemu nearijcev in naglašja med drugim: Do leta 1942 se mora element, ki ni nemške krvi, iztrgati in mora popolnoma izginiti. Niti ena trgovina in niti eno podjetje takrat ne sme biti več v nearijskih rokah, a niti en žid ne sme več imeti prilike za zaslužek. Z izjemo ulic, v katerih stanujejo židje in tam trošijo svoj denar in čakajo na svojo smrt, se v tem mestu ne sme nikjer več opaziti, da so bili poprej Nemci v tem mestu siromašni Lazarji, ki so čakali na drobine z bogato obloženih mliz tujerodnih nabobov. Za očiščenje Avstrije od nearijcev je določena posebna štiriletkat. Čiščenje se mora izvesti brez bolečin. To povelje se bo izpolnilo in nihče nima pravice biti nestrpen in nepremišljen. Narodno ogroženo je v Nemčiji nepotrebno, kajti nihče ne sme pozabiti, da je Nemčija pravna država, to pomeni, da se v tretjem carestvu ničesar ne dogaja izven zakonskih predpisov. Nihče zato nima pravice po lastni iniciativi reševati problema nearijcev. Prognozi se ne smejo prirežati.

Berlin, 27. aprila. A.A. Od 1. maja naprej bo prepovedan vstop v kopalnice prostore vsem židom Wiesbaden. Židje tudi ne bodo imeli dostopa na plašča in sport na igrišču. Židom bo dovoljen dostop v nekatere dele kopalnice samo od določenih urah.

Vatikan in Avstrija

Avstrijski konkordat je po mnenju Vatikana še vedno v veljavi in se ne more spremeniti

Rim, 27. aprila. br. Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« se bavi na uvodnem mestu s položajem v Avstriji po priključitvi k Nemčiji in naglašja, da se izid ljudskega glasovanja ne sme tolmачiti tako, kakor da bi avstrijski katoličani brez izjeme odobraval politiko, ki jo vodi Nemčija. Odgovarjajoč narodno socialističnemu tisku piše »Osservatore Romano«:

Katoličani, brez ozira na to, v kateri državi žive, in pod kakim režimom, se ne morejo v dnevnih vprašanjih vezati neomejeno. Božji zakoni so važnejši nego človeški. Vsaka milost izhaja od Boga. Če bi temu ne bilo tako, potem bi bil vsak državni red sam po sebi neprestan.

Neprijetno presenečenje v Londonu

Finančni minister je napovedal znatno povišanje davkov za oboroževanje

London, 27. aprila. br. Vlada je imela večerji popoldne sejo, na kateri je finančni minister Simon predložil novi proračun. Proračun je znatno povečan in gre vse povišanje na račun oboroževanja. Del povečanih izdatkov naj bi se šel z notranjim posojilom, večji del pa s povišanjem davkov.

Zvečer je imel finančni minister govor po radiu, v katerem je obrazložil novi proračun in utemeljeval potrebo po povišanju davkov, ki dosega v nekaterih primerih celo 25 odstotkov. Naglašil je, da mora Anglija sprčo svetovnega položaja kar najhitreje izpopolniti svojo oborožitev, če ho-

če uspešno braniti interese imperija, pa tudi splošni mir. Samo dobro oborožena Anglija lahko vsi svojo svetovno misijo. Zato je morala vlada poseči tudi po povišanju davkov.

Napoved povišanja davkov je vso angleško javnost silno presenetila. Tudi današnji listi ne prikrivajo presenečenja, čeprav priznavajo da ni drugega izhoda. Neprijetno je vest o povišanju davkov odjeknila v londonski City, kjer se boje, da bo kvarno vplivala na angleško zunanjo trgovino, ki se mora že sedaj hudo boriti z nemško in ameriško konkurenco.

Poslednje kolo šahovskega turnirja

Ljubljana, 27. aprila
Poslednje turnirsko kolo je bilo v znamenju splošne razburjenosti. Igralci, ki si cer ostajajo pri svojih mizah na sedežih, so po sleherni potezi, vstajali in hodili od mize do mize ogledovat partije svojih tekmecev. Presojali so položaj in izgled drugega, kajti zmaga ali samo pol točke je takoj pomenila izpremembo vrstnega reda med nagradenci. Zaradi tega na po-beni deski ni bilo opaziti jasne slike. Povsod je bilo stanje izenačeno, kakor bi vsi igrali na remis. Vendar tega ni bilo. Tako je dr. Vidmar v popolnoma izenačeni poziciji odločil po dr. Astalošu ponuditi remis, čeprav bi ga sprjel v slehernem drugem kolu. Pozneje pa se je vendarle sporazumel.

V dvoran je bilo danes mrazo, ker so pričeli spuščati topli zrak vanjo šele po 10. uri. V splošnem pa moštvi niso imeli mira. Najprej je prilomastil v dvorano poštar, ki je na ves glas zaklical ime mojstra Bröderja, da so moštvi skoraj popadali s stolov. Nato je začelo v kotu dvorane samljivo pokati in se je namah s silnim ropotom vsul s stropa grušč. O po-

trisu seveda ni bilo govora, pač pa so ugotovili, da zidarji delajo v podstrešju.

Do 11. sta bili končani dve partiji dr. Astaloš in dr. Vidmar sta se v francoski igri po 21 pot zah sporazumela za remis. Takoj nato je bilo sklenjeno premirje med Vidmarjem ml. in Preinfalkom v igri s štirih skakalcev. Ostale partije se niso končale. Damsko-indijska partija med Ne-dijkovicem in Bröderjem ima nejasen položaj in so na deski še vsi kmeti, pač pa sta že pospravila dami in štiri figure. Tot je v Caro-Kanu presenetil dr. Trifu-novića v 17. potezi z žrtvijo figure in dobil v zameno dva kmeta. Ker nasprotnik drugače ni mogel ubraniti mata, je moral figuro vrniti. Tot je obdržal prednost kmeta in boljše pozicijo. Zelo težka pozicijska igra je v španski partiji Foltya : dr. Tartakower. Položaj je nejasen. Enako nejasna je situacija v damskem gambitu med Pircem in Kostićem. V španski partiji med Szabojem in Furianjem je deska razen dveh kmetov še povsem polna. Enako je v damskem gambitu med Šerijem in Štejnrem, kjer tudi ni mo-goče predvidevati izida.

KINO SLOGA — TELEF. 27-30 — SAMO 3 DNI!

predvaja na splošno željo ponovno veličastno filmsko delo pretresljive vsebine in romantične
»PARADA SMRTI« v glavni vlogi trije najboljši igralci:
Frederic March, Lionel Barrymore, Warner Baxter ter nad vse lepa June Lang.
O tem filmu pravi svetovna kritika, da je to najboljši in največji film, katerega se ne gleda temveč doživlja! Borci iz svetovne vojne bodo ob pogledu na ta film ponovno občutili in poživili v sebi spomin na prestano gorje in trpljenje ter strašne vojne grozote, ki so jih še nedavno doživljali na frontah ob Soči, na Plavi in Tiroli ali koderkoli. To filmsko delo, ki postaja z vsakim dnem bolj aktualno, mora videti vsakdo! — Ta film je najboljša šola za vsako mlado ljubo!
ZNIZANE CENE ZA TA FILM! REZERVIRAJTE SI VSTOPNICE!

Hubmajerjeva vdova živi v Banjaluki

in že od l. 1922 ne dobiva nobene pokojnine več

Ljubljana, 26. aprila
»Slovenski Narod« se je ob svoji 70-letnici primerno oddelil tudi onim slovenskim borcem, ki so leta 1878. med prvimi poleteli na pomoč zatirani raji v Bosni in Hercegovini. Osnovili smo pred današnjim pokolenjem zlasti junaki lik takratnega voditelja vstajev Miroslava Hubmajerja. »Slovenski Narod« je bil upravičen in tudi moralno dolžan, da se tega nenavadnega junaka spomni, saj je bil Hubmajer ne samo uslužbenec Narodne tiskarne, marveč vedno zvest so-trudnik »Slovenskega Naroda«, razen tega pa je imel v Narodni tiskarni svoje zveste zaveznike in pomočnike in to od narodnih prvotvorilcev, kakršna sta bila Josip Jurčič in dr. Jože Vošnjak, do preproste tiskarskega uslužbenca, poznejšega dolgoletnega »Narodovega« metarja Franceta Hribarja, ki je Hubmajerjem vstajem tihotaplil iz Narodne tiskarne orožje, strelivo in denar. Dobrih 50 let je že minilo, odkar so v tiskarni zvezke iz Bosne in Hercegovine, 28 let že krije Hubmajerjeva zemlja. Toda njegov rod je ostal. Malokdo pa ve, da prebiva vdova Miroslava Hubmajerja, gospa Marija v Banjaluki. Do leta 1920. je prejela pokojnino, ki ji je bila po močvi časti priznana od sarajevske pokrajinske vlade. V Jugoslaviji pa ji je bila pokojnina enkrat ukinjena. In tako zdaj preživlja 70 letna gospa Marija Hubmajerjeva jesen

življenja pri družini svojega sina, ki ima troje otrok. Naključje je naneslo, da prebiva ravno v Hubmajerjevi ulici, kar jo pač dan za dnem spominja na nekdanje žrtvovanje njenega moža, toda pri tem mora vdova z žalostjo spoznavati, da se od sanje slave žal ne da živeti.

Gospa Hubmajerjeva je s svojim možem vzgojila vrsto otrok. Miroslav, najstarejši, je upokojeni uradnik Ljubljanske kreditne banke, Vladimir je tehnični uradnik v Banjaluki. Danilo major pri mornarici v Zemunu. Zlatan je uradnik ljubljanske tobačne tovarne, ki je bivala do lani 7 let v Ljubljani in se je nato morala seliti z možem v Travnik. Druga hčerka Olga je v Zagrebu zasebnica in Draga istotam učiteljica. Z ljubeznijo se otroci oklepajo svoje matere, da ji olajšajo življenje na stara leta. Toda tudi sami imajo večji del družine. Povsem upravičena je zato, da želi in prošnja gospe Marije Hubmajerjeve da bi ji bila priznana vsaj ista skromna pravica do pokojnine, kakršno ji je svoj čas naklonila sarajevska vlada. Saj se je Miroslav Hubmajer boril za svobodo svojih krvnih bratov in z junaki tveganjem utiral pota k svobodni Jugoslaviji. Priznanje pokojnine njegovi vdovi bi torej bilo ne samo odplačilo smotnega, marveč tudi velikega moralnega dolga.

Nova odlična ruska komedija

Odlična predstava »Izpita za življenje« v Stupičevi režiji

Ljubljana, 27. aprila
Zdi se, da nam prinašajo slovenski dramatik še največ zadovoljstva. Iz poslednjega časa se radi spominjamo češkoslovaških, srbsko-hrvatskih in ruskih dram v komediji. Po svojih motivih, idejnem bogastvu in obliki so nam posebno zanimivi in v zvezi s tem razlikam v njihovem in našem svetu se moramo vedno spominjati Goethejevega izreka, da je »kri vendiarle poseben sok« in pa da »kri ni voda«, temveč tisto večno, kar nas združuje v eno familio.

Tudi V. Skvarkina, mladejša, sodobnega ruskega dramatika, po izvrstno uspehi in močno učinkoviti uprizoritvi njegove komedije »Tuje dete«, ne bomo kmalu pozabili. Tako nam je bila in je vidno vse naše stalni gledalci publiki kar zelo dobrodošla druga Skvarkinova komedija »Izpit za življenje«. Kakor prvo je tudi drugo izkazal in zaigral v nji zopet glavno vlogo in. Bojan Stupica, in zopet so avtor in režiser ter glavni igralec dosegli nevsakdanji globok uspeh.

Tipična ruska, v sočasnem sovjetskem vzdušju vzrasla, ni ta vedra komedija prav nič onotnega sloga, ker ni niti dosledno realistična, niti dosledno romantična. Puskine in Gogolja se spominjajoča, a tudi na Čehova ne pozabljajoča. Pa je vendar čisto svojska, čisto Skvarkinova, čeprav v jedru zvesta tradiciji velikih ruskih piscev, vendar nova, revolucionarna tudi po svoji formi, vsa toplo pesniška in hkratu kolektivna, resna in zelo vesela.

Profesor Strahov ima originalno stanovanje s svojo ženko Natalijo; pri njem se shajajo njegovi dijaki in dijakinje, pa konservatoristi in sosed, odpušteni uradnik-pisatelj Zverjev z ženo Marijo. Kadar Strahov na doma, pa prihaja pri različnih vratih kolega Verhovskij, ljubimec Natalijin. V tem stanovanju se v poetični uri zaplete in razplete cela vrsta intimnih dram. Velika umetnost je, kako je avtor povezal vse te dramatične dogodke in ljudi na istem prostoru v kratki dobi za komedijo, ki se razvija povsem naravno; a še večja je ta umetnost, ki zna najprejvse motive zvezati z zlatim humorjem. Ogromno de-

nja je tu podano s čudovito kratkočo in vendar plastiko ter je v zvezi neprestanemu gibanju dovolj mesta pristno ruskemu modrovanju in razmišljanju.

V sredini dogajanja stoji prot. Strahov, vzgojitelj mladine in vse okolice, plemenit mož, ki napravi končino sam se en izp. za življenje. Poleg njega je glavna oseba nesrečna šepavka Ljuba, ginjaiva sirotka, ki jo slika dramatik s posebno ljubeznijo.

Potem je tu dijak Iljin, bivši propalež, ki se je dvignil ob Strahovu in Nini, a ga izkusa iznova upropasti hudobni »resni-coljub« Verhovskij. Čisto ruska figura. Pa tragičniji pisatelj Zverjev, njegova žena Marija, pitka, lahkomiselna Natalija, pretresljivo komični frakar Rozanov, prisrčna in naturna Nina, ruski policist dobričnik in iz življenja zajeti dijaki in konservatoristi. Vrstu zanimivih značajev, ki so včasih nekoliko neverjetni, a v zvezi temu živji, simpatični ali hotoma karikirani.

Dejanje, ki se godi na mostu preko reke, je kakor pesem o pomenu vere v lastno moč in o tovariški pomoči. Težko uprizorljivo dejanje se je posrečilo prav zadovoljivo.

Predstava je bila odlična in vse kreacije močne, prepričljive. Skrbnik je dovršen Zverjev, Nablocka imenitna njegova žena, Jan strašni brezdušnež Verhovskij z vzgledno masko, Stupica izvrsten, globoko zajet Strahov posebne simpatičnosti, originalno komičen Sanein kot Rozanov, pristna polnokrvna Natalija Danilova Mira, prav prisrčna in ginjaiva Ljuba Juvanova Vida, sveža in ljubka Nina Levarjeva Anška in na posled dijak Iljin S. Sever.

Tale poslednji — S. Sever — je nov, zelo razveseljiv igralski talent. Mladi začetenik je že v par vlogah opozoril nase. Z Iljinom se je uveljavil tako, da gojimo zanj najboljše nade za nadaljnji razvoj.

Kakor sem že povedal: komedija in predstava sta prav izredno ugajali in želi mnogo zasluženeje priznanja. Kdor hoče ob originalni, duhoviti, čustveno in miselno bogati komediji uživati in se zadovoljno nasmejati, pojdi in ogledaj »Izpit za življenje«! Saj ni teh izpizov za nikogar nikdar konec.

Fr. G.

Zimsko vreme vpliva na živilski trg

Domače zelenjave je malo, gospodinje kupujejo uvoženo Tudi perutninski trg slabo založen

Ljubljana, 27. aprila
Naši zelenjadarji so bili včeraj v velikih skrbih. Mnogi Trnovčani, Barjani, Krakovčani in prebivalci drugih predmestij se v veliki meri preživljajo s prodajo zelenjave in sočivja. Ljubljana je postala zadnja leta dobaviteljica zelenjave in sočivja tudi letovis. Aiko bi sneg in mraz uničila zelenjavo, bi bili zelo prizadeti naši zelenjadarji, mnogo bolj kakor sami konzumenti. Zdaj je namreč dovolj uvožene zelenjave, predvsem salate, ki jo prodajajo po zmernih cenah. Uvožena zelenjava ni bila posebno draga niti pozimi, ko domače ni bilo skoraj nič naprodaj.

Včeraj in danes je zimsko vreme zelo vplivalo na naš živilski trg. Domače zelenjave je bilo zelo malo naprodaj. Gospodinje so zato kupovale tem bolj uvoženo zelenjavo. Marsikdo se je bal, da se bo temperatura ponoči znižala izpod lediča, kar bi pomenilo pravo katastrofo za naše zelenjadarje. Sneg bi zmrznil in vsa zelenjava bi bila uničena. Tudi sicer bo sneg napravil precejšnjo škodo na vrtovih, kljub temu je pa domača zelenjava v glavnem rešena, saj upamo, da bo sneg danes skopnel. Dopoldne so bili vrtovi še pobeženi. Temperatura je bila 5°.

Uvožena zelenjava bi se kmalu nekoliko zvišala, če bi bilo toplejše vreme. Samo po sebi je uvožena, da se uvožena zelenjava ne poceni, dokler ji v eni ne more konkurirati domača. Razen tega, da tudi v to-

lejših krajih, odkoder uvažamo zelenjavo in sočivje, še vedno hladneje, kakor bi bilo ob normalnem vremenu.

Na ljubljanskem živilskem trgu je zdaj med uvoženo zelenjavo in sočivjem že mnogo novosti. Peko, ki je prispela pravkar prvič na trg, prodajajo po 16 din kg. Graha skoraj ne moremo več pristižati med novosti. Nekaj časa ga prodajajo že po nespremenjenih cenah, po 8 do 10 din kg. Tudi krompir se zadnje čase ni več pocenil. Še vedno je po 8 din. Lepi paradizniki so po 28 din. Znatno so se pocenile belušice, in sicer na 24 din kg. Po isti ceni prodajajo lepe kumare, toda ne uvožene, temveč domače prideleke v rastlinjaki. Artičoke so po 1—3 din kos. Precej drage so pa še bučke, ki so tudi prava rariteta — po 32 din kg. Novo zelje se ne bo kmalu več pocenilo, saj ga prodajajo že po 8 din kg. Med tem ko je pri nas snežilo, je na ljubljanski trg prispelo že korenje letošnje pridelke (iz Italije). Gospodinje ga kupujejo le po majhnih šopkih kakor peteršilj, in sicer po dinarju. Cene cvetače se znatno spreminjajo. Zdaj prodajajo lepo cvetače po 8 din kg. Uvožena salata se je povprečno pocenila za 50% v zadnjih mesecih. Zdaj prodajajo najlepšo salato (glavnato) po 8 din kg. Tako zvana štrucarica je po 6 din kg naprej. Najcenejša uvožena salata, nekoliko slabše blago, je celo po 4 din kg. Kg salate je mnogo ter odlična celo vrsta zelenjave domače zelenjave.

ki je bila danes še posebno draga, in sicer povprečno po 2 din merica.

Na kmetem zelenjadnem trgu so danes prodajali tudi zelenjadne sadike, zelje, ohrovt, salato itd. Zemlja je zdaj dobro namočena za sajenje, a zelenjadarji se boje mraza. Kaže, da letos na trgu ne bo tako zgodaj, kakor prejšnja leta, domače letne zelenjave, pa tudi sočivje bo napredaj znatno pozneje. To bi seveda vplivalo na cene, češar se naše gospodinje upravičeno boje.

Danes je bil slabo založen tudi perutninski trg. Jajca so bila v splošnem nekoliko dražja kakor v soboto, saj so jih kmetice in prekupevalke prodajale po 10 din 14 komadov lepša.

Semenakega krompirja je bilo napredaj samo nekaj vozov. Kmetje zdaj ne sade več krompirja in marjake še niso niti orali. Slabo vreme bo zato zadržalo poljake čaka in zato tudi poljski prideleki ne bodo letos tako zgodaj napredaj, kakor prejšnja leta.

Sumljiva pozornost

Ljubljana, 27. aprila
Kar preveč sumljiva in prozorna je že postala pozornost, ki jo posveča »Slovenec« in njegov opoldanski repek poklonitveni slovesnosti našega sokolstva pred spomenikom blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Rakeku. Če bi bila ta slovesnost res tako brezpomembna, mlačna in v znamenju mrtvila, kakor trdi gospoda okrog »Slovenca«, bi pač ne bilo vredno, da »Slovenec« in njegov privrsek toliko pišeta o nji. Saj vemo, da dosledno zamočita vsako sokolsko prireditve in da o sokolstvu nikoli ne poročata. Zakaj naenkrat toliko zanimanja vprav za to sokolsko svečanost, odkod toliko nervoznosti, štetja udeležencev in namigavanja? Ali ne tiči morda za tem nekaj povsem drugega, skomine po našem, kar te gospodi že dolgo lebdijo pred očmi?

Današnji »Slovenec« priobčuje zopet silno zanimivo in značilno poročilo z Rakeka, napisano seveda v Kopitarjevi ulici. V njem si zopet »Slovenec« gospoda beli glave nad številom udeležencev in našelo jih je zopet nekaj več, kakor v ponedeljek in torek. Ponovno moramo tej gospodi povedati, da je prišlo sokolstvo na Rakek, da se tiho in dostojanstveno pokloni manom nesmrtnega kralja in Sokola.

bučne manifestacije morda

drugem delu, da je največja nesreča za Jugoslavijo, ker blagopokojnega kralja Aleksandra Zedinitelja ni moglo nadomestiti iz isto veličino in tako je Jugoslavija v časih največje krize ostala brez vodnika in težke čaka, da vzame njeno krmilo v roke mladi kralj.

Glede svečanosti same se pa ne bomo spuščali s »Slovencem« v polemiko. Vsi, ki so bili v nedeljo na Rakeku, tudi »Slovenec« priistiži, trdijo, da Notranjska še ni videla tako veličastne žalne svečanosti in tako velike množice.

Pomladanski sneg

Ljutomer, 26. april
Včeraj je ves dan deževalo, da se je po burji izsušena zemlja dovolj navzela vlage za rast na polju, travnikih in vrtovih. Davi pa smo se zbudili v snegu, ki ga je zapadlo 10 cm. Ta za sedanjí čas za naše kraje zelo debela plast mokrega snega je nagnila močno k tlom veje sadnega drevja, zlasti jablan ter tu pa tam odtrgala kak cvet. Ker kaže toplomer komaj 4 stopinje C, pada sneg zelo počasi z drevja, zlasti še, ker ni nobenega vetra.

Hudo je po snegu prizadeto po polju zlasti žito, ki je precej veliko in je začelo dobivati že prvo klasje, na njem leži težka plast snega, ki ga pritiska močno k tlom. Malo bolje je s pšenico, ki je še manjša. Po vrtovih so vsa zelenjava in vse prve pomladanske cvetice pod snegom. Nevzpostav je, da pritise ponoči hud mraz in bi bilo potem uničeno vse v sadovnjakih, vinogradih, na polju in vrtovih. Če bi zmrznila zemlja, bi bil uničen že posajen krompir, ki ga je bilo letos itak zelo malo se za seme. Naš kmetovalec zre s strahom in svoje truda polno delo, ki je lahko na mah vse uničeno, če bi nastopil ponoči mraz, zlasti še, ker ni vetra, ki bi posušil po snegu namočeno cvetje in trto.

Trbovlje dobe ljudsko univerzo

Trbovlje, 26. aprila
V nedeljo se je vršil v gostilni: Volker v Trbovljah občni zbor izobraževalnega društva »Mladci«, ki je pokazal, da je to najmlajše prosvetno društvo v Trbovljah prineslo nekaj one življenjske dinamike, ki jo tako pogrešamo. Društvo je pokazalo v tej kratki dobi obstoja tolikšno življenjsko sposobnost na polju kulturnega udejstvovanja, da smemo tudi v bodoče pričakovati zdrav razvoj in rast. Poleg javnih predavanj, koncerta ljubljanskega akademskega pevskega zbora in gostovanja ljubljanske drame je društvo prejel na svojih sestankih »Ustne novice«, kjer so nastopali člani in članice s svojimi lastnimi proizvodi. — Tudi v premoženju društva je zabeležen prebitek, ki se bo v bodoče uporabljal za nabavo novih revij in časopisov.

Eden najzanimivejših sklepov občnega zbora pa je ustanovitev ljudske univerze. Društvo bo tozadevno ukrenilo vse potrebno, da se sicer še mednarodni sestane, kjer se bo tudi konkretno prešlo k ustanovitvi te ustanove. Po razpoložljivih sredstvih bo izdan tudi almanah v obliki koledarja, tako da bodo podane osnove za kulturno izživljanje trboveljskega področja, sledeč znanih resnic: da je treba kulturno delo privoščiti čim bolj gojiti in s tem doprinesati

svoj delež k obči narodovi kulturni tvorbi.

Na odločujočih čimteljih, kakor so občina in drugi, je da prožijo primerno pomoč za ustvaritev društvenih nalog, ki so ravno Trbovljam tako močno potrebne. Odbor je sestavljen z malimi spremembami kakor je bil v prvem poslovnem letu.

Iz Legije koroških borcev

Ljubljana, 27. aprila
Oni dan se je vršil v šoštanju ustanovni občni zbor krajevne organizacije Legije koroških borcev. Zbor je vodil tovariš Srečko Majer, ki je bil pri volitvi odbora tudi izvoljen za predsednika ter je obrazložil številnemu članstvu, ki se je največjim zanimanjem udeležilo zbora, vse dosedanje delo glavnega odbora za doseg priznanja dobrovoljstva. Potek zbora je dokazal, da so vsi nekdanji severni borci še danes ena sama družina, ki hoče pošteno služiti svojemu narodu in državi.

V nedeljo se je vršil zelo dobro obiskan ustanovni občni zbor krajevne organizacije Legije v Hrastniku. Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Jože Groznik, učitelj v Hrastniku, ki je v temperamentnem govoru orisal delo za ustanovitev krajevne postojanke v Hrastniku. Pozval je navzoče, da pridevijo v organizacijo še vse nevljučene borce, da s tem ojačijo naše vrste in moralno podpro prizadevanje glavnega odbora, ki je do danes dosegel že kaj lepe uspehe. Po njegovem poročilu je postal obširen referat o delu glavnega odbora njen podpredsednik tov. Marušič iz Ljubljane, kar je navzoče članstvo vzelo z največjim zadovoljstvom na znanje.

Glavni odbor Legije koroških borcev je te dni izgubil s prerano smrtjo uglednega člana Filipa Jurkoviča, katerega je spremljalo članstvo Legije na njegovi zadnji poti ter se je v imenu Legije poslovil od njega delegat glavnega odbora, ki je poudarjal, da Legija žaluje za njegovim nesebičnim delo, ki ga je vršil v usodnih dneh preobrata na skrajnem severu naše domovine. Želel mu je v imenu organizacije, da mirno počiva v domači zemlji v družbi padlih tovarišev, ki počivajo na viškem pokopališču.

Glavni odbor Legije koroških borcev poziva vse bivše borce z Rakeka, Planine in okolice, da se udeležijo prvega članskega sestanka Legije koroških borcev, ki bo 1. maja v Planini in sicer ob 15.30 v gostilni »Jadranc«. Na sestanku bo poročal delegat glavnega odbora iz Ljubljane o ciljih in namelih organizacije. Prijave v organizacijo sprejema tudi tovariš Alojzij Ozbič, sofer. Planina pri Rakeku.

Izpred ohrtnega sodišča

PO IZSTOPU IZ SLUŽBE SE DELAVEC LAHKO ODPOVE MOREBITI SE PRISTOJECIM MU ZAHTEVKOM

Suljo je bil sezonski delavec skozi dve poletji v gradbenem podjetju. Po izstopu je tožil podjetnika za izplačilo 588 din. Navajal je, da je bil med delom dvakrat bolan po 3 dni, za kar ni dobil boleznine, za uro se mu je izplačevalo po 25 par manj, kakor je določala kolektivna pogodba, končno se mu je neopravičeno odtegnila mezda za 16 ur. Podjetnik je trdil, da je Suljo prejel vse zahtevke v redu izplačane, razen tega pa je en teden po izstopu podpisal izjavo, da je na podlagi obratuna popolnoma plačan in nima ničesar več terjati. Pri razpravi se je izkazalo, da se je obracun delal en teden po izstopu, da je Suljo obracun priznal in hkratu podpisal izjavo, da nima ničesar več terjati; končno, da se mu je izjava prečitala in tudi obrazložila.

Sodišče je tožbeni zahtevk zavrnilo z utemeljitvijo: Če bi bil Suljo tako izjavo podpisal med trajanjem službenega razmerja, bi bila neveljavna, ker bi jo bil podpisal kot socialno šibkejši človek pod nekakim duševnim pritiskom, boječ se, da ga ne bi podjetnik odpustil; ko pa je podpisal po izstopu in sicer celo en teden pozneje, je bila izjava veljavna; sedaj ni mogla nanj vplivati nikakva sila več, nasprotno se je lahko nadejal, da ga bo podjetnik prihodnje leto zopet sprejel na delo, čim se zlepa razidela. Prizivno sodišče je potrdilo to sodbo.

Iz Ptuja

— Za zgradbo sokolskega doma v Ptuj. Gradbeni odsek za zgradbo sokolskega doma v Ptuj je sedaj vzel v roke akcijo za ureditve tega načrta. Predvsem je uvedel bloke, ki jih uporabljajo sokolstvo naklonjeni gostilničarji kot računске bloke. Razen tega priredi gradbeni odsek Sokola v nedeljo 1. maja prvo večjo tombolo, saj je razpisanih okoli 20 tombol velike vrednosti. Prva tombola je kompletna nevestina bala. S čistim dobičkom tombole in nabitralne akcije z bloki ter premoženjem, ki ga Sokol že ima za zidanje doma, se bo premoženje znatno zvišalo, vendar pa še ne bo zadostovalo, da bi se dom že to leto postavil. Upamo pa, da bo do konca Petrove petletke Sokolski dom tudi že v Ptuj stal.

— K članku o predznanju izizvanju, ki smo ga nedavno priobčili, še poročamo, da so obožniki atričali še nekaj predrznih fantalinov, ki sede v preiskovalnem zaporu v Ljubljani. Nadejamo se, da do takega izizvanja ne bo več prišlo.

— Z živilskega trga. Zadnje dni, ko ne prestanto dežuje, se to zlasti občuti na živilskem trgu. Trg je slabo založen, ker kmetje iz okolice skoraj ničesar ne prinašajo na trg. Salato že zelo težko dobiš, še slabše pa je z mlečnimi izdelki. Tudi perutnine je zelo malo in še ta je zelo draga. Jajca se dobe po 50 par. Sadja je še vedno nekaj na trgu in prodajajo jabolka po 3 kom. za 2 din.

— Zasluga ga je. 29 letni delavec Franc Drevenšek je bil zaposlen v gramoznici pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, blizu železniške postaje. Nenadoma se je vsula nanj velika plast gramozu in ga pokopala pod seboj. Drevenšek je dobil težke notranje poškodbe in zlomilo mu je desno nogo. Prepeljan je bil v bolnico.

— Z lestve je padel. Posestnikov sin 9 letni Brumen Martin iz Sv. Urbane se je povzpnil na lestvo, s katere je padel. Nesreča je hotela, da je prišel na ostro koso ter zadobil več ran na hrbtu in rokah.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 27. aprila katoličani: Zita, Peter Kanizij

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Prater
Kino Sloga: Parada smrti
Kino Union: Moj sin, gospod minister
Jugoslovensko-bolgarska liga občni zbor ob 20. v salonu restavracije Zvezda
Ljubljanski šahovski klub ob 18. slavnostni občni zbor in zaključitev turnirja z zabavnim večerom v Kazini

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

SOKOL

Nastop vojske

na vsesokolskem zletu

Tudi na X. vsesokolskem zletu v Pragi nastopi vojska in sicer 6. julija ob 15. Češkoslovaška vojska nastopi skupno z rumunsko in jugoslovensko. To bo zopet edinstvena manifestacija vojaškega zavezništva držav Male antante, zavezništva orožja in duha. Organizatorji vojaškega nastopa polaga največjo važnost na to, da bo nastop pešter in zanimiv, da pa ne bo v njem ničesar, kar ne spada v normalno življenje vojske. Vojska torej ne bo pokazala ničesar, kar bi bilo posebej pripravljeno kot nekakšna posebna vojaška atrakcija. Nastop bo kot rečeno skupen, vojaški oddelki zavezniških držav bodo pričakovali prezidenta republik, po njegovem prihodu pa zaigra godba državno himno, potem to dvignjena državna zastava in godba zaigra še rumunsko in jugoslovensko državno himno, na kar bosta zavihrali še zastavi teh dveh držav.

Sledil bo nastop vojaških motociklistov in avtomobilistov, potem pa pride na vrsto vojaška telovadba, pri kateri nastopi pehotna konjenica in topništvo. Kot gostje nastopijo najprej rumunski vojski z lasno godbo. Njihov nastop bo zaključen s tem, da napravijo vojski začetnik prezidenta republike E. B. za Rumuni nastopijo jugoslovenski vojski, gojenici častniških šol, pobote, mornarice in letalstva. Tudi zastopstvo naše vojske bo imelo svojo godbo.

Nekaj posebnega bodo letalske akrobacije nad zletiščem, ki jih bo vodil znani akrobat, nadprotnik Novak. Potem bodo skupne vaje s puško. Sledil bo nastop konjenice in topništva. Nastop vojske bo zaključen s slavnostnim maršem vseh nastopajočih čet. Otvoril ga bo močan oddelek konjenice, kateri bodo sledili rumunski in jugoslovenski vojaški oddelki, zaključili ga bodo pa vsi ostali oddelki češkoslovaške vojske.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 27. aprila: Pokojnik. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Četrtek, 28. aprila: Izpit za življenje. Red Četrtek

Petek, 29. aprila: zaprt
Sobota, 30. aprila: Bela bolezen. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol
Nedelja, 1. maja: Ob 15. uri: Rdeče rože. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri: Izpit za življenje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sreda, 27. aprila. Rigoletto. Red Sreda.
Četrtek, 28. aprila: Jakobinec. Red A.
Petek, 29. aprila: Ob 15. uri: Prodana nevesta. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol
Sobota, 30. aprila Tosca. Gostuje Josip Ri-javec. Izven.

Nedelja, 1. maja: Madame Sans Gene. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Iz Trbovelj

— Sneg je zopet zapadel po okoliških planinah deleč v dolino. Kmetje že sedaj tožijo o škodi, ki jo povzroča zlasti na sadju in pomladnih posvkih sedanje zimsko vreme. Čim se zjasni, bo gotovo zopet pritisnil mraz s slano, ki bo uničila še to kar čestelji ni posebilo. Mraz pa utede v prihodnjih tednih, če ne nastopijo toplejše vreme, unititi tudi vinograde. Letošnja pomlad stiči pomladni leta 1928, ko je bilo še v maju pravo zimsko vreme, da so morali ljudje nositi površnike, naenkrat pa je nastopila huda vročina in suša. Temu poletju je sledila ostra zima, ki se je vsi dobro spominjamo, zlasti naši rudarji, saj se je obratovalo takrat celo ob nedeljah. Če bo letošnje vreme še nadalje tako, kakor je bilo leta 1928, potem lahko pričakujemo letos pravo ostro zimo.

Iz Celja

— c Občinska organizacija JNS za mesto Celje bo imela svoj občni zbor drevi ob 20. v Celjskem domu. Na dnevnem redu sta poročili predsedstva in narodnega poslanca g. Ivana Prekorskega. Vse članstvo je vabljeno, da se zbora zanesljivo udeleži.

— c Uradni dan zbornice za TOI za Celje in okolico bo v torek 3. maja ob 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

— c Žigosenje ribarskih knjižic. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: V smislu razpisa banške uprave dr. rške banovine z dne 21. tm. so veljavne samo ribarske knjižice, ki so žigosane z rdečim žigom banške uprave. Lastniki ribarskih knjižic, izdanih za l. 1938., ki so pravilno kolto-vane, se pozivajo, da te knjižice vrnejo zaradi žigosenja lastniki ribarskih knjižic izdanih za l. 1938. brez takse odno-sno do preklica podaljšanih, pa zaradi zamajave z žigosenimi.

— c Opozorilo živinorejcem. Mesira občina celjska bo prispevala kmetovalcem k nabavi štirih bikov siropenice pas-nra do polovice nabavne cene. Zadržna pojasnla se dobio v sobi št. 23 na mestnem poglavarstvu. Prošnje, opremljene s kolekom za 10 din, je treba vložiti do 30. tm. v sobi št. 9 na mestnem poglavarstvu.

CINIK

— Ali veš, kaj mi je bilo najbolj všeč na tvoji ženi?
— Kaj pa?
— Da je tvoja, ne pa moja žena.

NAJUČINKOVITEJŠE ZDRAVILIŠČE

Radio - Thermo, Laško

Odperto celo leto • Nizke pavšalne cene • Zahtevajte prospekt.

DNEVNE VESTI

— General Zivko Pavlović umrl. V ponedeljek popoldne je umrl v Beogradu general Zivko Pavlović, znan ne samo kot odlični častnik, temveč tudi kot znanstvenik. Pokojni je bil edini naš častnik, ki ga je sprejela za člana Akademija znanosti v Beogradu. Napisal je več temeljnih del iz vojaškega področja. Njegovo največje delo, ki je pa ostalo nedovršeno, je »Vojna Srbije za Avstro-Ogrsko, Nemčijo in Bolgarijo leta 1915.« Pokopali so ga danes popoldne in mu izkazali na zadnji poti vse vojaške časti.

— Carinski dohodki v letu 1937. Po podatkih finančnega ministrstva so znašali carinski dohodki v lanskem letu 82 milijonov 220.637,31 zlatih din in sicer od uvoza 51.573.107,43, od izvoza pa 347.350,18 din. Postranske davke so vrgle 2.138.743,80 din, izredni dohodki pa 939.584.821,93 din, a razni dohodki 828.959,66 din. Celokupni dohodki so znašali 85.057.498,73 din v zlatu oziroma 1.511.185.267,97 din v srebru. Največ je vrgla carinarnica v Beogradu in sicer 258.351.105,40 din, na drugem mestu je Zagreb z 235.320.698,36, na tretjem pa Ljubljana z 121.000.000 din.

Zmecom beli
lepi zobje:

zobna pasta
Chlorodont

— Proti skupni banovinski trošarini na obutvi. Na razpis finančnega ministrstva po katerem naj se pobira od obutve iz imitacije antilope in jelenje kože skupna tano-vinska trošarina 12 din na par namesto dosedanjih 5 din, je združenie industrijalcev v Zagrebu opozorilo ministrstvo, da ta odredba ni utemeljena. Združenie zahteva naj se od vrste obutve ne moremo smatrati za luksuzno, ker je izdelana iz usnja, ki se sicer ne more porabiti. Akcijo zagrebskih industrijalcev je podprla tudi Centrala industrijskih korporacij.

Kino Union — Tel. 22-21

Danes nepreklicno zadnjikat!

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri

HANS MOSEK v politični satiri

MOJ SIN,
GOSPOD MINISTER

— Jugoslovanski medicini na Češkoslovaškem. Pod vodstvom asistenta medicinske fakultete beogradske univerze dr. Dimitrijevića je prišlo v ponedeljek na Češkoslovaško 32 jugoslovanskih medicincev. V Bratislavskem pristanišču, kamor so se pripeljali s parnikom, so jih sprejeli generalni konzul Klčegac in vicekonzul Tošković, člani Bratislavske ČJ lige in zastopniki društva češkoslovaških medicincev. Za prisrčen sprejem se je zahvalil medicince Genčević. Včeraj so s gostje ogledali Bratislavo in njene zdravstvene ustanove, popoldne so se pa odpeljali v Brno.

— Višji angleški gostje v Dubrovniku. V dubrovniški pristanišče je priplula v ponedeljek angleška jahta »Lumbeam II.« s katero se je pripeljalo več članov angleške aristokracije, med njimi tudi čvar pečata lord Runciman. V ponedeljek in včeraj si je angleška gospoda ogledala mesto in njegove znamenitosti.

— Izlet planincev v Tatro: Vsako leto posejajo slovenski planinci vrhove inozemskih planin. Zveza planinskih društev v Ljubljani se je odločila letos za pohod v Tatro. Izlet planincev je zvezan s kongresom Asociacije slovenskih planinskih društev, ki bo letos v Pragi ob priliki proslave 50-letnice češkoslovaškega planinskega društva. Odhod izletnikov iz Ljubljane je do-ločen na soboto 2. julija. V nedeljo jutraj prisplo izletniki v Frago, kjer si bodo ogledali to znamenito mesto. V ponedeljek 3. julija se prične tura z vožnjo do Strbskega Plesa, vzpon na Krivan, na Rysio itd. do nedelje 10. julija, ko je sestop v Novi Smokovec, povratek tega dne v Prago in drugi dan 11. julija nazaj domov. Poskrbljeno bo prenočišče, prehrana po nizkih cenah, vodniki tako, da bodo imeli planinci užitka polne dneve v Tatrah. Stroški so sorazmerno nizki ter bodo znašali za ves čas okrog 1.800.— vračunano voznino, prenočišče in prehrano. Podrobne informacije prejmete v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/I. Prijavitelj se mora pravočasno izjaviti v priprave.

— Proti luksuznemu davku na žganje. Združenie producentov vina v Vrhu, ki šteje 1.200 članov, se je obrnilo na merodajna mesta s spomenico, v kateri odločno protestira proti namravani uvedbi luksuznega davka v znesku 30.000 din od vagona vinskega žganja, silivke in žganja iz fig. Ta davek bi imel katastrofalne posledice za vinogradništvo, posebno pa za trgovino z žganjem.

— 500 novih vagonov za naše železnice. Naša železniška uprava je sklenila nabaviti v kratkem 500 novih železniških vagonov, potniških za mednarodne proge in tovornih. Stroški bodo znašali 120.000.000 dinarjev.

— Esperantsko mesto pri Cavatu. Skupina inozemskih kapitalistov se zanima za nakup zemljišča pri vasi Molunata na pešeni obali pri Cavatu. Tu nameravajo baje zgraditi prvo esperantsko mesto, kamor bi hodili esperantisti vsega sveta na počitnice.

— Iz odvetniške službe. Dr. Ferdo Lašič, advokat v Mariboru je umrl. Za prevzemnika pokojnikove pisarne je imenovan advokat v Mariboru, Franjo Cvetko.

— Skupščina SPD bo v nedeljo 15. maja ob 8.30 uri v veliki dvorani Narodnega doma v Celju s sledečim dnevnim redom: Poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika in obračun poročilo nadzornega odbora, določitev članarine, pristopnine in prispevkov za glavni odbor, proračun za leto 1938, reševalna služba, izprememba pravil v smislu sklepa zadnje skupščine, volitve glavnega odbora, samostojni predlogi, slučajnosti. Udeležencem skupščine je odobren 50% popust pri vozni ceni. Na odhodni postaji se kupi cela vozovnica do Celja in obrazec K-13, ki ga potrjuje skupščina ter velja kupljeni vozni listek za brezplačen povratek. Sestanek delegatov se vrši v soboto dne 14. t. m. ob 16.30 v gostilniških prostorih Narodnega doma v Celju.

— Zadruga sola v Ljubljani bo obhajala letos v novembru tridesetletnico svojega delovanja. Ravateljstvo šole namerava izdati pri tej priliki spomenico, v kateri bodo navedeni vsi absolventi šole s pristavkom, pri katerih zadržah so se posamezniki udeleževali. Zaradi tega se naprošajo vsi absolventi Zadruga šole v Ljubljani, da sporoče ravateljstvu: 1.) ime in priimek, 2.) rojstni kraj, 3.) sedanjí položaj in bivalište, 4.) leto dovršitve šole, 5.) naslove za-druge, pri katerih so sodelovali ali sodelujejo. Komur so znani označeni podatki o kakšnem drugem učencu Zadruga šole v Ljubljani, naj jih pošlje skupno s svojimi. Kdor ne bo poslal navedenih podatkov, to označen, da ni nikjer sodeloval.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine št. 34. z dne 27. t. m. objavlja uredbu o izdelovanju odevnice, navodila za brezplačno vožnjo organov finančne kontrole na železnicah in ladjah v državni eksploataciji ob službenem potovanju naredilo o prepovedi uvoza in prevoza prežekovalcev in svinj kakor tudi njih predelekov iz republike Poljske in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Gostovanje Frankfurtske opere v Zagrebu. Sredi maja bo gostovala v Zagrebu opera iz Frankfurtu a/M., ki se pripravila na veliko turnejo po vzhodni Evropi. Turneje se udeležijo ves ansambel, ki šteje okrog 200 članov. Frankfurtska opera namerava vpri-zoriti v Zagrebu več oper.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je snežilo v Ljubljani, deževalo pa v Mariboru, Zagrebu, na Sušaku in Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 18, v Sarajevu 17, v Beogradu 16, na Sušaku 11, v Zagrebu 8, v Mariboru 4, v Ljubljani 3,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,8, temperatura je znašala 2,0.

— Ivanka Končanova podlegla poškodbam. Zrtve italijanske tragedije v Tomachevem, 45 letna Ivanka Končanova, je včeraj kljub prizadevanju zdravnikov, da bi jo rešili, podlegla poškodbam. Kakor je pokazala obdukcija, Končanova ni imela samo dvakrat prebite lobanje, marveč ji je podligniti mož praznila s sekiro sedem ran. Pogreb pokojnice bo jutri ob pol 18, uri iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče sv. Križu. Orožniki z Ježice so ubijala, 55 letnega Franceta Končana, aretirali že v ponedeljek jutraj in ga po zaslišanju odpeljali v sodne zapore. Na vprašanje preiskovalnega sodnika, zakaj se je lotil žene s sekiro, je Končan odgovoril, da se sploh ne zaveda, kaj je storil.

— Samomor inspektorja finančnega ministrstva Vasojevića. V Beogradu si je včeraj jutraj končal življenje inspektor finančnega ministrstva Dragoljub Vasojević. Skočil je pod lokalni vlak, ki je prihajal iz Resnika. Od doma je odšel še pred dobrim tednom in nihče ni vedel, kje je. Vse kaže, da je šel v smrt v trenutni duševni zmedenosti.

— Pod vlak je skočil. Na železniški progi Rije-Sarajevo so našli v ponedeljek zvečer razmesarjeno truplo 32 letnega kmeta Miše Bugarina iz Debrine. Ob koncu lanskega leta je na istem kraju izgubil življenje njegov sodnik Kosta Bugarin. Miša je živel pod vrtom te nesreče in večkrat dejal, da ga kliče sorodnik k sebi. V ponedeljek je hotel celo napisati oporoko.

— Bogat plen vlomilcev. V Dubrovniku je bilo v ponedeljek vlomljeno v blagajno finančne kontrole, iz katere so odnesli vlomilci 97.000 din. Vlomila sta baje Ivan Jozo in Božo Kresić.

— Mož in žena umrla istega dne. V vasi Hraštni pri Samoboru sta umrla včeraj kmet Fabijan Sisel in njegova žena Pepca. Zanimivo je, da sta bila ob 64 letu.

— Najden konjski komat. V gramozni jami v Grobljah pri Domžalah so našli otroci konjski komat, ki so ga izročili orožnikom. Komat je še dobro ohranjen, okovan in ima pritrjene medeninate ploščice. Komat je bil najbrž kje ukraden. Lastnik naj se javi na orožniški postaji v Domžalah.

Iz Ljubljane

— Natečaj za fotografije Ljubljane. Mestno poglavarstvo razpisuje nagraden natečaj za najboljše fotografije slike mesta Ljubljane. Slike naj kažejo razne poglede na mesto, znamenita poslopja in spomenike, ceste, ulice, trge in nasade in življenje, dalje staro Ljubljano z njenimi zgodovinskimi in umetnostnimi posebnostmi, nasprotja med staro in novo Ljubljano, razne detaje (portale, kipe in drugo), notranjosti starih in modernih cerkev in poslopij itd. Namen natečaja je pridobiti primernih slik za reprezentativen album mesta Ljubljane, ki ga namerava izdati turistični odbor za mesto Ljubljano. Najboljše poslana slike bodo nagrade. Prva nagrada znaša 1000, druga 500, tretja 300, četrta in peta po 200, šesta, sedma in osma po 100 din. Natečaj se lahko udeleži vsak amater in poklicen fotograf, ki pošlje odtisk kopije in povečavo v najmanjši velikosti 18 cm x 18 cm na gladkem papirju v belosivnočrni tonu. Število konkurenčnih slik je neomejeno. Slike je treba poslati na mestno poglavarstvo v Ljubljani (Turistični odbor

za mesto Ljubljano) z označbo, kaj predložijo, najkasneje do 31. julija. Fotografije morajo biti opremljene s gumi, torej brez imen, imena fotografov pa v zaplenjenih kuvertah, ki naj imajo na zunanji strani gesta fotografij. Za one slike, ki dobe I., II. in III. nagrado, pridobi mestno poglavarstvo brez nadaljnje nagrade pravico reprodukcije v tisku, za ostale nagrade in nenagrade slike pa po dogovoru plača še poseben honorar za reprodukcijo pravico. Od natečaja so izključene 2. kakorkoli objavljene fotografije. Slike bo ocenila in razdelila nagrada posebna komisija, ki je bila izbrana na seji Turističnega odbora za mesto Ljubljano 7. t. m. Morebitna podrobnejša pjasnija dobe interesi pri obrtnem oddelku mestnega poglavarstva v Ljubljani, Mestni trg 2/I.

— Iz V ponedeljek, 2. maja bo nastopil na samostojnem koncertu v veliki Filharmonični dvorani odlični basist Franc Schiffrer-Navigin. Prvič je nastopil na našem koncertnem odru v Ljubljani pred nekako letom dni in vzbudil veliko pozornost. Ima prekrasen glasovni material, ki je umetniško izsolan. Pravkar se vrača pevec z uspele turneje po Ameriki, kjer je nastopil v najrazličnejših mestih. Natančni spored objavimo jutri, danes pa že opozarjamo na njegov koncert v ponedeljek, dne 2. maja ob 20. uri v veliki Filh. dvorani. Vstopnice so na razpolago v knjigarni Gl. Matice. Umetnika spremlja na klavirju kapelnik Niko Stritof.

— Ne samo cenejši, temveč mnogo praktičnejši je »Premier« patentirani, tehnično dovršeni šotor. Oglejte si razstavo pri »Interprometu« Florjanska 26.

Čevapčiči

z užškim kajmakom in druge specialitete na žaru v gostilni pri »KMETU«, Gospodstva cesta. — Peče beograjski čevapčije Milan Marković.

— Posestnike zemljišč in vrtov v vsem po merju ljubljanske občine poziva mestno poglavarstvo, da po urejevanju vrtov pospravijo vso nesnago in smeti ter jo odstranijo in prepovedo vsako nadaljnje odlaganje na svojih neograjenih zemljiščih. Odstaniti morajo vse ograje iz bodeče žice in vse druge ograje, ki razpadajo, ter jih nadomestiti z novimi. Ogradiati morajo vsa zemljišča ob ulicah, posebno ona, ki leže nižje od cestnega nivoja. Za nove ograje in izmenjavo starih je potrebna predhodna pismena prijava oziroma si je v smislu gradbenega zakona treba izposlovati stavbno dovoljenje. Proti vsem, ki se ne odzovejo temu opozorilu, bo moralo biti uvedeno postopanje po predpisih gradbenega zakona.

— Iz Zlata ura in srebrna doza za cigarete — nagradni prihodnjem filmu kina Uniona. Danes je zadnja prilika, da pošljete pravilno rešitev uganke, ki jo je razpisal kino Union za obiskovalce prihodnjega filma. Izrečite inšertat, ki smo ga objavili v naši ponedeljski številki, nalepite ga na kos belega papirja, napišite nanj imeni vsaj dveh film-ških igralč, ki jih predstavljata slika v insertatu in pošljite rešitev v zaprti kuverti kinu Unionu s popolnim Vašim naslovom. Rešitve morajo brezopojno dospeti v roke uprave kina Uniona danes do 21. ure. Jutri homo objavili v insertatu imena vseh igralč in bodo vsi tieli, ki so poslali kinu Unionu pravilno rešitev uganke, došli pri blagajni pri nakupu vstopnice tudi posebne kupone, ki bodo po vsli oštevilčeni z zaporednimi številkami. Te številke bodo izrebane in dve zapored izrežani številki bosta prešli nagradi: prva zlato uro, druga pa srebrno dozo za cigarete. Izrežani številki bosta objavljeni drugi teden v časopisu.

— Iz V vaših očeh si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9. Ljubljana.

— Prijatelj z bliznjaka v Bolgari vaško na obnvi zbor Jugoslov.-bolgarske Lige, ki bo drevi ob 20. v restavraciji »Zvezda«. Udeležba odnornikov in članov je dolžnost! — Društvena uprava.

— Vsem organizacijam JNS in OJNS splošno mestna organizacija OJNS Ljubljana, da napovedano predavanje za danes odpade radi tehničnih zaprek. Odbor.

— Otroška dobrodelna akademija. Ne mislite, da bo v četrtek 5. maja v franciškanski dvorani kaka suboparna nezanimiva akademija! Vsi, ki poznajo te vsakoletne prireditve ljubljanskih ljudskih šol in otroških vrtev, vedo, da velja pogledati si njih posrečene in ljubeznjive nastope. Ko veš, da te bodo otroci z nepriljubljenimi nastopi prijetno razveselili, in ko pomisliš, da bo dohodek akademije porabljen za reševanje mestne otroške, za preskrbo z mlekom, za počitniške kolonije in podobno, ne moreš odreči svoje udeležbe in boš prišel. Listke prodaja pisarna »Pax et bonum« v franciškanski pisarni.

— Iz Tatvine na stavbi. Iz nove stavbe v Vilharjevi ulici so odnesli tatovi, najbrž brezposelni delavci, za 450 din svinčnih cev, last instalaterja Josipa Miheliča. Tatovi so odnesli tudi več orodja: kladiv, klešč, dlet in rezil, lasti elektrotehnikar Ivana Šešla, v vrednosti 950 din. Ker bodo skušali ukradeni orodje najbrž prodati, svarimo pred nakupom!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklicni, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 1 Din

POSEBNE NOVOSTI

vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTLANJE

izuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 675 din. »Jutijana«, Gospodstva cesta 12.

Aleks. OBLAT,
veletrgovina
vseh vrst čevljev
se priporoča cenjenim
odjemalcem.
Sv. Petra cesta 18

MREZE ZA POSTELJE
dobite najceneje pri Andlovic,
zaloga pohištva, Komenskega
ulica 34. 1331

Malo Vima na mokri krpi --
vse se bo svetilo od čistote.
Vim nikoli ne praska, ker
razkrajja nesnago.

salna deska, risalni blok in šolske knjige, šolska knjiga, knjiga, foto aparat, pišča kletka, zavarovalne gumijaste cevi za dvokolo, železne grablje, železne vile, lopata, 2 kartona keksov, zapestna ura iz nikla, denarnica s 25 din 50 par, ročna torbica s 70 din, ročna torbica s 565 din, in zlata zapestna ura.

Iz Laškega

— Poučno potovanje. Dne 6. maja posetijo Laško zastopniki potniških pisarn iz Nemčije, Češkoslovaške, Italije, Holandske, Danske, Švice, Francije, Madžarske, Švedske in Grčije. Obiskali bodo predvsem Radio-Thermo in tudi mesto samo. Ker je ta obisk velike važnosti za tujsko prometno propagando, smo prepričani, da bodo odlični gostje deležni v Laškem priskrbenega sprejema.

— Tujski promet. Neugodno pomladansko vreme se opaža zlasti tudi v številu posetnikov Laškega. Le v Radio-Thermu je nekaj več prometa, kjer je zdaj 53 letoviščarjev. Med njimi je tudi pravoslavni vladika Jerotej Gavrilović iz Sremskih Karlovcev.

— Bela nedelja je bila letos res bela. Menda je »Zeleni Jurij« ravno zato pre-stavil svoje vsakoletno godovanje na ta dan. Šolska mladina je izgubila svoj tradicionalni praznik spreveda »Zelene Jurija«. Prijatelji narave pa so pobasali namestu botaničnih torb, smučke in hajd na Okrešelj. Smuk!

— Občinski proračun, ki je bil sprejet v zadnji občinski seji, znaša okroglo 500 tisoč din. Na podlagi tega so se tudi doklađe na neposredne davke zvišale od 40 na 80 odstotkov. Med dohodki se je opustila doseđanja trošarina na jabolčnik, dočim se je trošarina na vino in pivo zvišala. Povišale so se tudi veselilne takse od 50 na 100 din. Ravno tako predvideva novi proračun diferenciacijo pasjega davka. Predlog za uvedbo trošarine na kosmetične predmete pa je propadel, menda zato, ker Prva jugoslovanska tvornica parfumov »Flora« ne obratuje več. Naše dame torej za enkrat še niso prazdate, pač pa obrtniki in davkoplačevalci sploh.

Iz Radeč

— Sejem. Zadnji sejem je bil lahko rečemo eden najlepših v zadnjih letih. Okoliški kmetje so prignali malo živine in še ta je bila slaba, kar dokazuje, da kmetstvo je primanjkuje dobre krme. Vzbudil je pozornost le en vol težak nad 900 kg, ki je bil prodan kg žive teže po 6,50 din. Tudi krčmarji so bili slabe volje, saj ni bilo nič kupcev.

— Pozeba. Tudi v naši kotlini je napravil mrz običajno škodo. Marejice in breskve so letos prav zgodaj odevele, a slana je unišila do mala vse zarodke. Ponekod so trpele tudi češnje, slive in orehi. V nedeljo jutraj je bila taka slana po nekaterih krajih, kakor sredi zime. Sedaj pa je začelo deževati in je nevarnost, da to škoda še večja pri koruzi in krompirju, ki ne moreta kaliti zaradi pomanjkanja toplote. Tudi našli čebe-larjem je aprilsko vreme povzročilo mnogo škode in morajo čebe pitati, ako hočejo pospešiti razvoj mlade zalege, oziroma isto ohraniti.

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POZOR! Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1296

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

PRAZNO SOBO s posebnim vhom takoj od-dam. Jerina, Gradaška ul. 8/II. 1345

Slaščičarji - pekarnarji, pozor!

Proda se zaradi bolezni povsem moderno urejen dvojen obrat z brezalkoholnim bufetom. Koncesiji na razpolago. Izredna prometna točka slovi kot zlata jama. Velika možnost groširanja v slašičarstvu, edinem v srezi. Kapitala zmnoži dobe pojasnila pri tvrdki Nikelsbacher in Smrkolj, Ljubljana, Tyrševa cesta. Plačilni pogoji ugodni.

ČITAJTE
»Slovenski Narod«

Ob življenje zaradi grunta

Stric v prepiru do smrti zabodel svojega nečaka — Po 38 letih zopet v zaporu

Ljubljana, 27. aprila. Posesnik Andrej Kokalj je orjaška gojenjska grča, ki z lahko nosi svojih šest in pol krčev. Po 38 letih je prišel pred sodnike v kazenski zadevi, polnih 38 let je živel samo za svoj grunt v Zavodu pri Golniku in ni v tem času storil nikomur nič zalega ter se ni pregrešil proti nobenemu paragrafu. Pred 38 leti mu je nekdo zavrel kri kot fantu, pa je v pretepu nekoga nekoliko krepko pogladil s svojo orjaško pestjo. Tedaj je bil kaznovan in poslej nikoli več. Kazen bi bil dal lahko izbrisati že zdavnaj, a naši ljudje takih zadev nimajo v glavi in večinoma tudi ne vedo, da je mogoče po preteku določene dobe kazni izbrisati. Sodniki to upoštevajo in smatrajo obtožnice v takih primerih za neoporečne.

Orjaška grča Andrej Kokalj bi tudi po 38 letih ne sedel na zatočni klopi, ako ne bi imel lepega grunta in togotnega nečaka. Kokalj je v svojem 65 letu začel misliti na poslednje reči in je zapisal svoje posestvo nečaku Kokalju Joahimu, ki je bil devljarski mojster. Stric Andrej je pač bil oženjen, a žena mu je umrla in z njo ni imel otrok. Edin dedič je bil nečak Joahim. V izročilni pogodbi je stric določil da bo po njegovi smrti dobil premoženje nečak Joahim. Od tega dne naprej je nečak prejemal, kako bi kar najhitreje postal lastnik stricovega posestva. Smatral je se že za lastnika vsega premoženja. Prepričani nečakom in stricu so se začeli, ko je nečak začel zidati svojo hišo v bližini stricove hiše. Nečak Joahim je najel delavce, ki so enostavno jedli in pili na račun strica in v njegovi hiši ter zidali hišo z gradbenim materialom, ki si ga je stric nabavil za ponovno svoje hiše. Stricova dekla Marija Robjek je bila tudi nečakova dekla. Stari ne bo več dolgo živel, si je mislil nečak, in se je vedel v hiši, kakor da je že vse njegovo.

Nekdo sta se stric in nečak dejansko spopadla. Tudi nečak je bil močan 27 let star mlad človek in je obvladal strica. Sunil ga je z nogo v trebuh, stric je dobil kilo in je začel od tega časa polzečati. Dekli Mariji je potožil, da ga je Joahim pohodil in da je zaradi tega »počil«. Tako je stric dekl dopovedal, da ima zaradi nečakovega sunka kilo.

Dne 9. februarja je nastal med stricem in nečakom zopet prepri. Nečak je zahteval, da mu stric izroči lovsko puško. Nečak se je baje bal, da bi stric porabil orožje, ako bi se ponovno spopadla. Dekla Marija je bila edina priča tega dogodka. Videla je, da je nečak potegnil strica s peči in ga začel pretepati s puškino cevjo. Ni pazil na to, kam je padlo. Začelo se je že mračiti. Dekla je gospodinja mirila in je kmalu nato odšla v hlev. Ko se je vrnila, je srečala nekega dečka, ki je prisopal k hiši in kričal, da leži nekdo mrtve ob cesti. V zli slutnji je zavpila: To je gotovo Joahim. Strela je v hišo in je pred stricem zavpila: Kaj ste naredili? Stric ni rekel besedice, temveč je zaloputnil za seboj vrata in s hitrimi koraki ubral proti gozdu. Dekli se je zdel nekam zmeden.

Med tem so se prihiteli sosede in našli Joahima v mlaki krvi. Še je dihal. Naložili so ga na voz, da bi ga prepeljali k zdravniku, a med potjo je nečak izdihnil. Stric mu je zasadi kuhinjski nož naravnost v srce.

Pred sodniki malega senata s predsednikom s. o. s. Ivanom Brelihom je stari Kokalj vedel povedati vse podrobnosti o dogodkih usodnega dne do trenutka, ko je dekla odšla iz hiše v hlev. Kaj se je zgodilo nato, ni imel v spominu. Ko ga je nečak tolkel s cevjo po glavi, je stric nenadoma pobesnel in skoraj v nezavesti pograbil kuhinjski nož na bližnji polici, da bi se branil. Morda je v resnici samo slučajno zahodel nečaka naravnost v srce.

Obtožbenec branilec je opozoril na tragedijo, ki se na deželi odigrava zaradi prevzema posestva. Zaradi grunta je padlo že toliko glav, zaradi grunta se dogajajo številni bolj ali manj žalostni dogodki. Eden takih je bil tudi dogodek dne 9. februarja v Zavodu.

Senat je spoznal 65-letnega Andreja Kokalja za krivega. Bil je sicer v silobranu, ker ga je nečak napadel, a je po mnenju sodišča silobran prekršil. Nečaka bi bil morda kako drugače tudi ugnal. Žrtvi je prizadejal težko telesno poškodbo, kateri je nečak kmalu nato podlegel. Za prekršen silobran sodniki lahko odmerijo kazen po svoobodni oceni, staremu Kokalju so odmerili 6 mesecev strogega zapora.

Mojstrski turnir Ljubljanskega šahovskega kluba

Napete borbe pri nadaljevanju prekinjenih partij — Neporažen je samo še dr. Tartakower

Ljubljana, 27. aprila. Vsi, ki verno sledijo poteku mednarodnega turnirja, so že obupavali. Dan za dnevem remiji in samo remiji. Nobenih dogodkov, nobenih presenečenj. Toda, čeprav je bilo med doseganimi 108 partijami nič manj kakor 65 remijev, so peridiončno vendar nastopale senzacije, ki jih občinstvo tako željno pričakuje. Prvi pomembnejši dogodek je bil Pirčev poraz v 4. kolu, nato je v osmem doletelo tudi madžarskega prvaka Szaboja, pozneje pa je moral okusiti grenko kapljico še naš velemojster dr. Vidmar. Samo dva sta ostala še neoporažena. Vse je kazalo, da je senzacija konec — turnir je bil že preved pri kraju. Predposlednje kolo pa je postalo usodno tudi Kostiću. Udarec je tembolj občuten, ker mu ga je prizadejal zadnji na lestvici, oni, ki je bil doslej silno radodaren s točkami. Amater LSK, Sorli, je premagal prvaka in dosegel svoj doseg najvišji uspeh v šahovski karijeri. Edino v tej partiji je igral do konca v polni formi in dokazal, da bi se lahko boljše plasiral. Sorlijeva zmaga je povzročila, da se bo vrnitveno zmagovalca odločilo šele v zadnjem kolu in se kaj lahko zgodi, da si bosta dva, mogoče celo trije delili prvo mesto. Zato je razumljivo, da vlada med občinstvom za današnje kolo ogromno zanimanje.

Včerajšnje nadaljevanje prekinjenih partij je znatno vplivalo na stanje tabele. Osmega kolaja od prvega le 2 in pol točke, kar prica o izredni izenačenosti sodelujočih. Z malimi izjemami so bila vsa nadaljevanja dolgotrajna. Iz položajev, ki r bi normalno mojstri pristali na delitve točke, so hoteli za vsako ceno izluščiti zmago, kar pa se ni nobenemu posrečilo. Če je bila na deski razen kmotv še figura, premoč enega kmeta ni zadostovala za celo točko.

Dr. Trifunović je iz dveh prekinjenih partij dobil le pol točke. Kakor je bilo pričakovati, je Scharner podlegel, z Nedeljkovićem pa remiziral. Enako se je

zgodilo Kostiću. Prinašaljevanju se je 3 ure zamaš trudil, da bi premagal Szaboja in je moral v 81. potezi pristati na remis. Skupno sta igrala 8 ur 20 minut. Končnica s Sorlijem je bila že ob prekinitvi izgubljena in je slednji po nadaljnjih 20 potezih zmagal. Tudi dr. Astaloš se je pri obeh nasprotnikih moral zadovoljiti z rminjama. S Sorlijem je sklenil premirje šele po 84 potezih, po hudi borbi, ki je trajala polnih 9 ur. Enako težka je bila tudi partija s Preinfalkom, ki se je po 78 potezih končala z remijem. Rekord pa sta napravila Poltys in dr. Vidmar. Skoraj 4 ure se je naš velemojster trudil, da bi uvojavil premoč kmeta, a se mu ni posrečilo. Po 12 urah 20 minutah skupnega časa sta si kmotno utrjevala bora v 103. potezi ponudila roki v spravo.

Stanje po predposlednjem kolu je: Kostić 10, Szabo 9 in pol, dr. Tartakower 9, Steiner 8 in pol, dr. Astaloš, dr. Trifunović, dr. Vidmar 8, Pirč 7 in pol, Bröder, Vidmar ml. 7, Poltys 6 in pol, Nedeljković 5 in pol, Furlani, Tot 5, Preinfalk 4 in pol, Sorli 3.

V današnjem 15. kolu igrajo Pirč: Kostić, dr. Astaloš; dr. Vidmar, Poltys; dr. Tartakower, Szabo; Furlani, Sorli; Steiner, Tot; dr. Trifunović, Vidmar ml.; Preinfalk, Nedeljković; Bröder. Igralni čas je izjemno od 9 do 13. in od 15. do 17. O potku poslednjega kola poročamo na drugem mestu.

Ena kantata o šahu

(Razgovor s komponistom Ostercem)

Ljubljana, 27. aprila. Ljubljanski šahovski klub bo zaključil svojo jubilejno prireditev, mednarodni mojstrski turnir, z glasbeno akademijo, ki bo drevi v Kazini. Višek te akademije bo predvajanje najnovejših prof. Osterceve kompozicije, kantate o šahu ali kakor jo sam imenuje »Ena kantata o šahu«. Med turnirjem sem ponovno opazil g. profesorja

F. KIRCHBERGER:

Malokaj,

ROMAN ošok gobauceo

Zato je tako tekel. K mui se ni dalo priti po navadni poti, ki so po nji hodili domačini. Tam so gotovo stali, če ne čuvaji sekta, pa vsaj ljudje, stoječi tam vse svoje življenje, da bi jim bili odpušteni gredi. Moral je torej okrog vsega mui, da bi se mu približal od juga. Držal se je globoke sence in stopal je mehko liki pardal. A zdelo se mu je, da teče po desni strani z njim še nekdo. Opetovano se je naglo ustavil računajoč s tem, da tisti, ki bi tekel z njim, ne bo na to pripravljen in da bo prestopil še enkrat. Toda vedno, kadar se je ustavil, je zavladala taka tišina, da je bil prepričan, da ni tu nikogar. Sicer pa bi bil gotovo že zaslišal skrivnostno bobnenje lesenega puonovega bobna, ki bi oznanjal v nč, da se bliža vsiljivec. Potem je pa v polnem čaru padel na obraz in obležal v sivem pesku. Levo od njega so bili prvi tuitongi, iz ogromnih monolitov zložene grobnice. Pri eni je zagledal stoječo postavostražo.

Sapo mu je zaprilo. Ni vedel, da-li ni bil opazovan. Stavil je vse na eno karto in se sp plazil po senci liki kača, ne da bi izpuštil iz vida nepremično stražarjevo postavost. Bil je prepričan, da bi ne

9

ušel, če bi ga kdo opazil. V tem gaju za njegovim hrbtom, koder bi moral bežati, stoji najmanj dvajset stražarjev, ki bi jim padel v roke. Poleg tega so pa t domačini od mladih nog izurjeni v metanju sulice in znajo jo vreči na petdeset metrov tako spretno, da prebije na drevesu visečo bučo, ji izbije dno in švigne skozi tako nastalo odprtino, ne da bi posodo poškodovala. In pa ljudem namenjene sulice imajo konice namočene v strup, strašnejši od škorpjonovega.

Straža Sketcha ni bila opazila. Po vseh štirih se je sp plazil okrog kamenite grobnice in lezel je proti drugi. Kotičke kamor je sijala luna, je preiskočil. Slednji je obstal naslonjen na kameniti kvader in prisluhnil. Povsod je vladala grobna tišina. Postave stražarjev so se stikale s kamni liki kipi in le izurjeno oko je moglo v njih spoznati živa bitja.

In naenkrat se je začul v tej grobni tišini, globok glas, da je Sketcha kar mrzaz spreltel po vsem telesu. Glas se ni ponovil. Ali je bilo naključje, da se je nekdo dotaknil puonovega bobna? Sketch je pridržal sapo in vendar je bil prepričan, da se bo v tej temi slišal šest njegovih pljuč. Pomiril se je nekoliko, ko glas ni imel odmeva. Sam ni vedel, kaj bi bil zdaj počel Bil je tu. Po Kanakijevih besedah je šlo za poglavarjevo grobnico. Kje naj bi bila, o tem ni imel pojma. Tu je bilo zelo mnogo velikih grobnic. Sketch je razmišljal, ali naj gre naprej v sredino pokopališča, ko je naenkrat

kako se ukvarja z notami. Povedal mi je, da je pri poslednjih opilkah šahovske kantate, ki naj ovekoveči borbo na 64 poljih. Pristal je na pogled za kulise.

— Torej, drevi bo potle?

— Da, o pol devetih zvečer v tej dvorani, kjer se zdaj še bijejo možganski boji.

— Kdo je bil avtor te kante?

— Originalne tekste sem naredil sam, glasbo pa drugi — jaz sem jo je priključil tekstom. Takoj v začetku boste spoznali melodije Radecki marša, Trnovske fare, kmalu nato škrjančka, Teče voda, teče... Starega sovdata in na koncu — kajpak — remiscence Burianovega lažnega feldmarsala. Vmes mi je priskočil na pomoč tudi Peter Iljič Čajkovski s svojo patetično simfonijo, ki jo od vsega srca ljubim zlasti mojster Talich. Listi so pisali, da je to mo najnovejši glasbeni opus — jaz ga pri najboljši volji ne morem pristevati k svojim kanonom — prav verjetno pa bo ta moj opus najbolj prebavljen od vseh, kar jih premorem.

— Kdo sodeluje?

Vodstvo ima konservatorist Osana, ki tolče khrati na klavir. Sopran poje Sonja Ivančičeva, bariton Jože Gregorc, bas pa Kos. Razen tega imam konferencierko (Jana Baukart), dva konferencierja in pre-

davatelja. Slednji trije so iz Mrakove gledališke skupine »Slovenska scena«.

— Kakšni so teksti?

Kar se pōje, je v verzih. Deloma so tudi pogovori konferencierjev v zaslinih rimah. Cela klobasa je seveda humoristična. Vsebuje najrazličnejša poglavja: o klubih, o šahiranju, o mōrah, o stolpih, o Studencu, o lovcih, o obrambah, celō konjsko himno dobite v njej. O lovcih n. pr. se začne tako-le:

Teče, lovec, teče
po diagonalah,
teče, nič ne reče,
čuva ga sam Alah.

Ali n. pr. zadnja:

Če zadene kralja,
izgubljen, ah! že si —
O, partija moja,
kam odšla si, kje si?

In tako dalje in tako dalje. Vsega ne smem in ne morem izdati, sicer drevi ne bo nikogar.

— Ali je tudi kaj zgodovine kluba v kantai?

Ne! Gledam zmerom naprej, nikdar nazaj!

Na bližnji turnirski deski se je obetala senzacija in naju je oba popadla šahovska strast. Sploh pa ni nikjer zapisano, da mora biti interview dolg.

prej. Potem je zopet izkopal zemljo, kjer je prej stal in tako se je pomikal otoček s težkim strojem čez reko. Lopatilo je prekopalo in preneslo 3.000 m³ zemlje. V dveh dneh se je pomaknilo čez reko, kjer je nadaljevalo svoje delo. Običajna pot bi bila trajala najmanj mesec dni.

Kirurg brez nog

Dr. Joachim Marchal, šef kirurškega oddelka francosko-ruske bolnice v pariškem Villejuif, ki je te dni umrl, ni bil samo kapaciteta v svoji stroki, temveč tudi originalen in osebnostno zelo pogumen mož. Njegovo delo o prelomih kosti, ki ga je napisal s svojim učiteljem prof. Delbetom, je eno najboljših del te vrste. Marchal je bil pa tudi sicer senzacija, kajti bil je mondan edini kirurg na svetu brez nog. Nekdo ga je napadla bolezen, ki se pojavlja sicer zelo redko in pri kateri se ustavi krvni odtok v nogah in rokah. Morali so mu odrezati obe nogi.

To pa ni motilo junaškega kirurga, da bi ne opravljal svojega dela, kakor da se ni nič zgodilo. Dal si je napraviti zelo kompliciran mehanizem, ki mu je omogočil hoditi s palico tako, da mnogi njegovi znanci niti niso vedeli, da ima namestu nog proteze. Nekaj dni pred smrtjo so mu pripeljali na operacijsko mizo moža, ki mu je bilo treba odrezati nogo in ki je bil zato zelo nesrečen. Marchal mu je pokazal svoje proteze in ga potolažil z besedami: »Člejte, za polovico na boljšem boste od mene, na oni svet pa prideva oba tudi brez nog«.

Verdunski neznani vojak

V Franciji je umrl v petek major Louis Espinas, ki ostane njegovo ime združeno s spominom na neznane vojaka, pokopane v Parizu v narodnem grobu. Po svetovni vojni je bilo majorju Espinassu poverjeno vrhovno nadzorstvo nad verdunskimi grobovi in spomeniki. Leta 1920 mu je bilo naročeno, naj izbere osem krst z zemskimi ostanki padlih vojakov, ki jih ni bilo mogoče spoznati. Major je izpolnil povelje in dal postaviti krste drugo kraj druge v verdunski kripti. Potem je prišla komisija višjih častnikov, da bi določila neznanega vojaka.

Poklicali so rezervista 132. francoskega pešpolka, mu dali šopek na verdunskih kravatih poljanah natrganih cvetic in ga pozvali, naj položi šopek na eno izmed krst. Rezervist je šel ob krstih in položil šopek na šesto. Na to krsto so takoj pritrdili medenastno ploščico z napisom: »Vojak Francijec«. Krsto so odpeljali v Pariz 11. novembra in stotisoči Parizani so jo sprejeli od krstih glav, ko so jo polagali pod slavolokom zmag v grobnico, da bi za vedno simbolizirala spomin preprostega francoskega vojaka. Major Espinasse je imel torej glavno besedo pri določitvi zemskih ostankov francoskega neznane vojaka. Sam je bil težko ranjen že prvi mesec svetovne vojne. Star je bil 70 let.

Basist Schiffrer zopet v Ljubljani

Ljubljana, 27. aprila. V ponedeljek 2. maja priredi v veliki filharmonični dvorani svoj prvi letošnji koncert priljubljeni basist Fran Schiffrer, ki se je vrnil po sijajno uspešni turneji iz Amerike. V spominu nam je še njegov laniški krasni nastop, ki ga je imel tudi v tukajšnji filharmonični dvorani.

Program je izrazito koncerten in obdovajali bomo zopet Schiffrerjev krasno šolani glas, dovršeno tehniko in svetski nastop. Program objavimo jutri.

Lopatilo si samo gradi pot

Na originalno misel so prišli švedski inženirji pri gradnji elektrarne na reki Lindalsälven pri Stadsforsenu. Šlo je za to, kako spraviti čez reko veliko lopatilo (bager). Priprave za gradnjo elektrarne, ki to dajala, ko bo l. 1940 dograjena po načrtu 100.000 HP energije, so trajale vsi zimo. Pod kram, kjer so položeni temelji za elektrarno, je bilo treba razširiti strugo. Zemeljska dela je opravljal veliko lopatilo. Ko je bila struga razširjena pri levem bregu, je bilo treba lopatilo spraviti na desni breg.

ln tedaj je šinila tehničnemu ravnatelju gradnje v glavo zelo praktična misel: preplesti lopatilo z njegovo lastno silo po suhem. Stroj je pobiral za setjo zemljo in jo nasipaval pred seboj, dokler ni nastal kos jez, po katerem se je lahko pomaknil na-

kjer bo Hitler med svojim kratkim bivanjem v Rimu stanoval. To palačo je zgradil v 17. stoletju sloveča plemiška rodbina Doria-Pamphili-Landi, ki je doživela višek

zadonel drugi udarec na boben. Obstal je kakor vkopan stisnjen k visokemu kamnu, na katerem je stal kip. Zvok bobna je zadonel v nočno tišino in takoj kakor na povelje se je oglasilo od vseh strani mnogo bobnov. Bobnanje je postajalo vedno močnejše in izpreminjalo se je v divje bobnenje, tako da se je zdelo, da se celo palme pripogibajo pod silnimi udarci zvočnih valov. Potem so pa naenkrat zadoneli od nekega od severne strani pokopališča udarci po svetem kolu...

Bilo je grozno. Sketcha je obilil hladen pot in ves iz sebe se je prijel za glavo. Potem se je počasi obrnil in v grozotnem presenečenju je zagledal s koticom enega očesa, da se je kip nečim nje nadoma sklonil in močno zamahnil z roko. Ostro, skelečo bolečino je začutil v glavi in to je bil zadnji občutek, ki se ga je še spominjal. Potem ni več čutil, kako so se mu upognila kolena in kako je udaril z glavo ob kamen.

— Ali bo ubit takoj? — so bile prve besede, ki jih je zaslišal Sketch, ko si je malo opomogel. Izgovorjene so bile v samojščini in odgovora ni mogel razumeti. Zavedel se je, da je bil tako zvezan, da bi bil zaman vsak poskus osvoboditi se. Oči ni hotel odpreti. Bilo je jasno, da bi se njegovi sovražniki požurili s svojim opraviлом, čim bi opazili, da se mu je vrnila zavest. V glavi mu je strašno šumelo, drugače je bil pa zdrav. Previdno je nekoliko dvignil veke, toda takoj jih je zopet zaprl. Bilo je že prepozno. Krvoločnež ki je stal

nad njim in ga nepremično opazoval, je opazil prnikanje njegovih vek, zakrohotal se je in sunil zvezanega Sketcha pod rebra.

— No, ali boš govoril?

Sketch je odprl oči in pogledal svojemu mučitelju v obraz. Bil je mišičast mož, mornar — morda Malajec ali Tongajec — to se ni dalo razločiti. Bil je visok in krepak, kožo je imel zagorelo, lase pa črne kakor oglje. Njegov razviti nos je pričal, da se mož dobro spozna na rokoborbo, a globoka brazgotina na licu je govorila o nožu, ki se je bil nekoč zarezal globoko v meso.

Potem se je Sketch ozrl okrog sebe. Prostor, kjer je ležal, je bil nekoč gotovo grobnica. O tem so pričale mistične postavbe, izklesane v ogromne kvadre, pa tudi neznošno težak zrak.

Zdaj je bil ta prostor očitno preurejen v namene mož, ki so se tu skrivali. V sredini je stala majhna miza, na nasprotno steno je bila pritrdjena nekakšna preproga iz koprovega platna, za katero so morala biti vrata. Mož je pobral palico in udaril z njo po drugem totemovem kolu, na katerem je bila natakljena mumificirana človeška glava. To so bili najbrž posvečeni ostanki iz časov, ko so praočetje otočanov jedli svoje bližnje in krasili svoje kole z njihovimi lobanjami.

Koprova preproga na nasprotni steni se je zgnila in odmaknila in Sketch je brezbržno pogledal Tinaniviriju v obraz.